Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr Or.IV.0050.191.2018r.
Prezydenta - Szefa Obrony Cywilnej
Miasta Jastrzębie-Zdrój
z dnia 19 kwietnia 2018r.

Z A T W I E R D Z A M
PREZYDENT – SZEF OBRONY CYWILNEJ
MIASTA JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

PROGRAM SZKOLENIA
W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ
W MIEŚCIE JASTRZĘBIE-ZDRÓJ
NA LATA 2018 - 2022

JASTRZĘBIE–ZDRÓJ * 2018 ROK

I. PODSTAWY SZKOLENIA

1. Podstawę prawną szkolenia realizowanego w zakresie obrony cywilnej stanowią:

- art. 4 ust. 2 pkt 6), art. 139 ust. 1 pkt 1) ppkt c), art. 168 ust. 1-4, art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 21listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017r. poz. 827);

- § 3 pkt 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. Nr 96 poz. 850);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. Nr 91 poz. 421);

- Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 11 stycznia 2016 r. w sprawie zasad organizacji I sposobu przeprowadzenia szkoleń z zakresu obrony cywilnej.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE DO SZKOLENIA PODSTAWOWEGO NA SZCZEBLU TERENOWYM Z ZAKESU OBRONY CYWILNEJ

Cel szkolenia:

Celem szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym z obszaru obrony cywilnej jest przygotowanie podmiotów podlegających obowiązkowi szkolenia, o których mowa w § 3 Zarządzenia Prezydenta – Szefa Obrony Cywilnej Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej, do właściwej realizacji zadań administracji publicznej oraz kształtowanie podstaw ukierunkowanych na efektywną realizację zadań z zakresu obrony cywilnej.

Treści edukacyjne:

Mając na uwadze właściwą realizację przedstawionego celu szkolenia, opracowany na podstawie niniejszych założeń program szkolenia podstawowego, powinien uwzględnić niżej wymienione treści edukacyjne oraz inne z zakresu obrony cywilnej, w zależności od potrzeb uczestników szkolenia, m.in.:

1) międzynarodowe prawo humanitarne w aspektach dotyczących obrony cywilnej oraz ochrony dóbr niezbędnych do przetrwania;
2) obrona cywilna w systemie obronności Państwa;
3) zadania i kompetencje organów administracji publicznej, służb, inspekcji, straży w zakresie obrony cywilnej i dóbr niezbędnych do przetrwania;
4) wybrane zagadnienia z zarządzania w sytuacjach kryzysowych;
5) formacje obrony cywilnej – zadania, sposób organizacji, wyposażenie, zasady osiągania gotowości do działania;
6) psychologiczne aspekty sytuacji kryzysowych, ze szczególnym uwzględnieniem udzielania pomocy psychologicznej osobom poszkodowanym oraz ratownikom;
7) sposoby postępowania w kontaktach z mediami w sytuacjach kryzysowych, rola mediów w sytuacjach kryzysowych;

8) praktyczne realizacja zadań obrony cywilnej, w tym:
   - reklamowanie osób funkcyjnych, nadawanie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych oraz świadczenia na rzecz obrony cywilnej;
   - założenia i funkcjonowanie systemu alarmowania i ostrzegania;
   - wybrane zagadnienia z zakresu powszechnej samoobrony ludności;
   - ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia;
   - logistyka w obronie cywilnej.
9) zadania organizacji pozarządowych w systemie obrony cywilnej.

Proponowane metody realizacji zajęć dydaktycznych:

Proponuje się, aby zajęcia podczas szkolenia podstawowego były prowadzone m.in. następującymi metodami:
1) wykład;
2) dyskusja;
3) zajęcia praktyczne;
4) pokaz,
5) e-learning.

Środki i materiały dydaktyczne:

Zajęcia dydaktyczne podczas szkolenia podstawowego powinny być prowadzone przy pomocy następujących środków i materiałów dydaktycznych:
1) przykłady dokumentacji (planistycznej, operacyjnej, prewencyjnej itd.);
2) prezentacje multimedialne;
3) filmy edukacyjne;
4) edukacyjne narzędzia informatyczne (programy komputerowe, internet);
5) pomoce dydaktyczne (np. sprzęt łączności, ochrony osobistej itp.).

Uzupełnieniem w/w środków dydaktycznych powinna być literatura zalecana przez wykładowców.

Czas szkolenia:

Program szkolenia podstawowego powinien zawierać minimum 4 godziny dydaktyczne (jedna godzina dydaktyczna w wymiarze 45 minut). Zaleca się, aby zajęcia dydaktyczne w danym dniu nie przekraczały 8 godzin.

Ewaluacja:

Pod pojęciem „ewaluacja” należy rozumieć zespół przedsięwzięć mających na celu ocenę przydatności i skuteczności podejmowanych działań dydaktycznych, w odniesieniu do założonych celów, służących doskonaleniu procesu szkolenia.

Ewaluacja realizowana powinna być poprzez:

1) kontrolę i ocenę osiągnięć uczestnika szkolenia:
   a) samoocena;
   b) sprawdzian końcowy;
   c) frekwencja na szkoleniu;
2) Ocenę szkolenia:
   a) ocena kadry dydaktycznej,
   b) ocena programu,
   c) ocena organizacji szkolenia,
   d) ocena infrastruktury materialnej i organizacyjnej.

Wyniki ewaluacji stanowią podstawę do nowelizacji programów nauczania.

III. WYKAZ DOKUMENTACJI SZKOLENIA

1) szczegółowy program szkolenia z podpisami wykładowców, poświadczających ich przeprowadzenie;
2) lista obecności zawierająca imię i nazwisko uczestnika, datę szkolenia oraz podpis;
3) ewidencja wydanych zaświadczeń oraz ich wzór (jeśli były wydane uczestnikom);
4) kopie materiałów pomocniczych wydanych uczestnikom szkolenia.

IV. WYKAZ PLACÓWEK DYDAKTYCZNYCH, KTÓRE MOGĄ REALIZOWAĆ SZKOLENIA Z ZAKRESU OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

1) Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie - ul. Słowackiego 52/54, 01-629 Warszawa, www.sgsp.edu.pl
2) Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie - ul. Sabinowska 62/64, 42-200 Częstochowa, www.cspsp.pl
3) Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie - os. Zgody 18, 31-951 Kraków, www.sapsp.pl
4) Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu - ul. Czechosłowacka 27, 61-459 Poznań, www.sapsp.edu.pl
5) Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy - ul. Glinki 86, 85-861 Bydgoszcz, www.sppsp.bydgoszcz.pl
6) Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego - ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów k. Otwocka, www.cnbop.pl

V. PROGRAM SZKOLENIA

1. PROGRAM SZKOLENIA PODSTAWOWEGO

Lp.	TEMAT ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN (1 godz. – 45 min)		
		Teoretycznych	Praktycznych	Razem
1	2	3	4	5
1	Obrona cywilna w systemie obrony Państwa.	1	-	1
2	Zadania i kompetencje organów administracji publicznej, służb, inspekcji, straży w zakresie ochrony ludności cywilnej.	1	-	1
3	Wybrane zagadnienia z zarządzania w sytuacjach kryzysowych.	1	-	1
4	Ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia.	1	-	1
4a	Formacje obrony cywilnej – zadania, sposób organizacji, wyposażenie, zasady osiągania gotowości do działania.	1	-	1
5	Założenia i funkcjonowanie systemu alarmowania i ostrzegania.	1	-	1
RAZEM		**6**	**-**	**6**

Uwagi do realizacji tematów:

Ad. 1 – Temat obejmuje podstawy prawne (międzynarodowe i RP), rolę i zadania obrony cywilnej;
Ad. 2 – Należy przedstawić zakres zadań administracji, służb i inspekcji oraz zakres współdziałania w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
Ad. 3 – Należy przedstawić organizację i zadania realizowane w systemie zarządzania kryzysowego na terenie Miasta;
Ad. 4 – Temat obejmuje podstawy prawne, rodzaje ewakuacji i sposoby realizacji w sytuacjach kryzysowych (w czasie pokoju i w warunkach wojennych);
Ad. 4a –Temat jest przeznaczony dla grupy komendantów i członków zorganizowanych na terenie Miasta formacji obrony cywilnej;
Ad. 5 – Należy przedstawić organizację i zadania systemu oraz alarmowanie i procedury postępowania po ogłoszeniu alarmu lub komunikatów o zagrożeniach.

2. PROGRAM SZKOLENIA DOSKONALACEGO i SPECJALISTYCZNEGO

Lp.	TEMAT ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN (1 godz. – 45 min)		
		Teoretycznych	Praktycznych	Razem
1	2	3	4	5
1	Charakterystyka zagrożeń czasu pokoju i wojny na terenie Miasta oraz zasady reagowania w obliczu zagrożeń.	1	-	1
2	Obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych i zakładów pracy wykonujących zadania obrony cywilnej.	1	-	1
2a	Wybrane zagadnienia w zakresie bezpieczeństwa w szkołach i zakładach pracy.	1	-	1
2b	Zadania wynikające z planów działania formacji obrony cywilnej dla komendantów i członków formacji OC.	-	1	1
3	Zasady ewakuacji i praktyczna realizacja zadań zapisanych w dokumentach oraz planach ewakuacji.	-	1	1
4	Sposoby alarmowania i ostrzegania o zagrożeniach oraz zasady postępowania po usłyszeniu alarmu lub komunikatu o zagrożeniach.	1	-	1
1-5	Organizacja lub udział w ćwiczeniu w zakresie ochrony ludności.	-	2	2
RAZEM		**4**	**2**	**8**

Uwagi do realizacji tematów:

Ad. 1 – Temat obejmuje opis zagrożeń określonych dla Miasta w Planie Obrony Cywilnej oraz zasady ochrony ludności podczas wystąpienia poszczególnych zagrożeń;

Ad. 2 – Temat jest przeznaczony dla grupy kierowników jednostek organizacyjnych i zakładów pracy realizujących zdania obrony cywilnej i służy omówieniu obowiązków oraz zakresu współdziałania w ramach realizacji tych zadań;

Ad. 2a – Temat jest przeznaczony dla grupy pracowników zakładów pracy realizujących zadania obrony cywilnej oraz nauczycieli przedmiotu edukacji dla bezpieczeństwa;

Ad. 2b – Temat praktyczny i przeznaczony dla grupy komendantów i członków zorganizowanych formacji obrony cywilnej;

Ad. 3 – Temat praktyczny związany z omówieniem treści i zakresu realizacji obowiązujących (u organizatora szkolenia) dokumentów i planów ewakuacji;

Ad. 4 – Należy przedstawić sposoby realizacji alarmowania i ostrzegania oraz zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu lub komunikatów o zagrożeniach;

Ad. 5 – Temat umożliwia praktyczny udział wybranych struktur obrony cywilnej w przygotowanym (przez właściwego organizatora szkolenia) ćwiczeniu i w ramach szkolenia doskonalącego lub specjalistycznego. Udział danej grupy w ćwiczeniu pozwala na rozliczeniu w danym roku całego planu szkolenia i związanych z tym godzin.

VI. ZASADY REALIZACJI PROGRAMÓW SZKOLEŃ W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ NA TERENIE MIASTA JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

a) Szkolenie podstawowe:

Realizację szkolenia podstawowego, określonego w § 6 Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 11 stycznia 2016 roku w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzenia szkoleń z zakresu obrony cywilnej, prowadzić będzie Wydział Straży Miejskiej, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój dla grup funkcyjnych określonych w § 3, ust. 3 i 4 ww. Wytycznych.

Natomiast szkolenia podstawowe realizowane w zakładach pracy (wg § 3, ust. 5, Wytycznych dot. komendantów oraz członków zakładowych formacji OC) organizują kierownicy zakładów pracy wykonujących zadania w zakresie obrony cywilnej w oparciu o opracowane wewnętrznie programy (uwzględniające jednak założenia programowe określone w § 8 ww. Wytycznych).

W pierwszym roku obowiązującego 5-letniego cyklu szkolenia (dla poszczególnych grup funkcyjnych podlegających szkoleniu), realizowane jest szkolenie w zakresie podstawowym, w oparciu o jednolitą tematykę określoną wyżej.

Szkolenie ludności (pracowników w zakładach), należy organizować w oparciu o obowiązujący na terenie Miasta „Program szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony ludności na terenie Miasta Jastrzębie-Zdrój" i powtarzać co 5 lat dla osób już przeszkolonych.

b) Szkolenie doskonalące i specjalistyczne:

Szkolenie doskonalące i specjalistyczne z zakresu ochrony ludności jest realizowane w drugim, trzecim, czwartym i piątym roku kalendarzowym (po szkoleniu podstawowym) w oparciu o zapisany w programie zakres tematyczny. Szkolenia te mają na celu (§ 7 ww. Wytycznych) poszerzenie wiedzy i umiejętności nabytych w czasie szkoleń podstawowych (nie dotyczy szkolenia pracowników i ludności niezorganizowanej). Także szkolenie doskonalące i specjalistyczne realizowane w zakładach pracy (wg § 3, ust. 5, Wytycznych dot. komendantów oraz członków zakładowych formacji OC) organizują kierownicy zakładów pracy wykonujących zadania w zakresie obrony cywilnej w oparciu o opracowane wewnętrznie programy. Szkolenia doskonalące i specjalistyczne prowadzi się w przypadku, gdy przynajmniej 50% aktualnego stanu osobowego formacji posiada szkolenie podstawowe w danej formacji OC.

c) Ćwiczenia:

Ćwiczenia zaleca się przeprowadzać lub włączać do udziału w innych ćwiczeniach organizowanych na terenie Miasta (w zakresie związanym z ochroną ludności) w ramach realizacji 5 roku szkolenia (po zrealizowaniu szkoleń na poziomie podstawowym, doskonalącym i specjalistycznym). Ewentualny udział właściwej grupy funkcyjnej (podlegającej szkoleniu w zakresie obrony cywilnej) zastępuje realizację szkolenia doskonalącego lub specjalistycznego w danym roku.

d) Dokumentowanie szkoleń:

Wykaz dokumentacji szkolenia określa Załącznik Nr 2 do Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 11 stycznia 2016 roku w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzenia szkoleń z zakresu obrony cywilnej. Założoną realizację (przez właściwego organizatora) szkolenia w zakresie obrony cywilnej należy wpisać do planów realizacji zadań obrony cywilnej na dany rok oraz szczegółowo rozpisać w odpowiednich planach szkolenia (5-letni i roczny) i bieżąco potwierdzać realizację planowanego szkolenia w obowiązujących dokumentach.

e) Prowadzący szkolenia w zakresie obrony cywilnej:

Szkolenia w zakresie obrony cywilnej na szczeblu miejskim będą realizowane (przy stosowaniu proponowanych w ww. Wytycznych metod) przez Wydział Straży Miejskiej, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój oraz z udziałem zaproszonych do udziału specjalistów z KM Policji oraz KM PSP oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Szkolenie członków zorganizowanych formacji obrony cywilnej należy realizować w miejscu ich organizacji i z udziałem przeszkolonych komendantów, instruktorów obrony cywilnej oraz z udziałem pracowników realizujących zadania obronne w zakładzie.